

Facultade de Dereito

Información xeral

1. DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

2. EQUIPO DE GOBERNO

- Decana: Profa. Dra. Dna. Marta Fernández Prieto
- Vicedecana de Organización Académica: Profa. Dra. Dna. Francisca Fernández Prol
- Vicedecano de Planificación e Calidade: Prof. Dr. Miguel Michinel Álvarez
- Secretaria: Dna. M. Concepción Martínez Martínez

3. COORDINADORA DE RELACIÓNS INTERNACIONAIS

- Prof.ª Dra. Dna. Belén Sánchez Ramos

4. COORDINADORA DO GRAO EN DEREITO

- Profa. Dra. Lourdes Borrajo Diz

5. COORDINADORA DO MÁSTER EN AVOGACÍA

- Profa. Dra. Dolores Fernández Fustes

Máster Universitario en Avogacía-Ourense

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
003M110V01101	Deontoloxía, Organización Profesional e Quenda de Oficio	1c	5
003M110V01102	Práctica Extraxudicial	1c	3

O03M110V01103	Práctica Civil I	1c	6
O03M110V01104	Práctica Mercantil	1c	3
O03M110V01105	Práctica Penal I	1c	6
O03M110V01106	Práctica Administrativa	1c	7
O03M110V01201	Práctica Civil II	2c	7
O03M110V01202	Práctica Penal II	2c	6
O03M110V01203	Práctica Tributaria	2c	3
O03M110V01204	Práctica Laboral e de Seguridade Social	2c	8
O03M110V01205	Prácticas Externas Básicas	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Deontoloxía, Organización Profesional e Quenda de Oficio**

Materia	Deontoloxía, Organización Profesional e Quenda de Oficio			
Código	O03M110V01101			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Bonorino Ramírez, Pablo Raúl			
Profesorado	Blanco López, Valentin Bonorino Ramírez, Pablo Raúl Conde López, Antonia Fernández Cebrián, Ángel María González-Ares Fernández, José Agustín López-Guerrero Vázquez, Pilar Martínez García, Mirian Víctor Fortes, Mónica			
Correo-e	bonorino@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia presenta contidos deontolóxicos, metodolóxicos e prácticos fundamentais para el exercicio da profesión de avogado.			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C6	Coñecer e avaliar as distintas responsabilidades vinculadas ao exercicio da actividade profesional, incluíndo o funcionamento básico da asistencia xurídica gratuíta e a promoción da responsabilidade social do avogado.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C9	Coñecer e saber aplicar na práctica o ámbito organizativo, de xestión e comercial da profesión de avogado, así como o seu marco xurídico asociativo, fiscal, laboral e de protección de datos de carácter persoal.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C11	Saber desenvolver destrezas que permitan ao avogado mellorar a eficiencia do seu traballo e potenciar o funcionamento global do equipo ou institución en que o desenvolve mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas.
C12	Coñecer, saber organizar e planificar os recursos individuais e colectivos dispoñibles para o exercicio nas súas distintas modalidades organizativas da profesión de avogado.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.

C14 Saber desenvolver traballos profesionais en equipos específicos e interdisciplinares.

D1 Capacidade de síntese e análise.

D2 Capacidade de xestión da información.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender a organización institucional da Avogacía e distinguir as súas distintas funcións.	A3 A4 A5 C1 C2 C3 C14
Comprender o funcionamento interno dun despacho de avogados, así como as normas que rexen o cobro de honorarios e a forma de aseguramiento para hipotéticos casos de responsabilidade profesional.	A3 A5 C3 C6 C8 C9 C14
Manexar con habilidade as técnicas argumentativas necesarias para desenvolverse nun procedemento xudicial.	A1 A2 A3 A4 A5 C1 C2 C10 C12 C13 D1 D2
Comprender os principios e normas deontolóxicas que rexen a profesión en relación cos distintos operadores xurídicos.	A1 A3
Resolver problemas derivados da aplicación do réxime disciplinario e sancionador.	C6
Resolver problemas prácticos relacionados coa mutualidade e coas obrigacións fiscais que xorden no exercicio da profesión.	A2 C1 C8 C12 D2
Coñecer o funcionamento e a función social da quenda de oficio e do servizo de orientación profesional.	A1 A2 C11 D1

Contidos

Tema

I. Deontoloxía Profesional

1.- Deontoloxía, moral e Dereito. Deontoloxía xurídica e moral. Deontoloxía xurídica e Dereito. Os deberes profesionais dos xuristas. A regulación das profesións xurídicas. A aplicación dos principios éticos. O debate deontolóxico.

2.- Principios e normas deontolóxicas que rexen na profesión de avogado/a. Código Deontolóxico. Regulamento Procedemento disciplinario e sancionador. Obrigacións e Dereitos derivados da colegiación e do exercicio da profesión de avogado. Relacións cos compañeiros, cos clientes, co contrario e cos xulgados e tribunais. Funcionamento da Comisión Deontolóxica do Ilustre Colexio de Avogados de Ourense

3. Principios esenciais da profesión de avogado. Dereitos e deberes dos avogados. O Estatuto Xeral da avogacía española. Os colexios profesionais. A organización colexial. As formas de exercicio da profesión: individual e colectiva. Relación laboral especial. Réxime de previsión social dos avogados. Incompatibilidades nos exercicios do a profesión de avogado. Obrigacións do avogado ante a lei de proxección de datos e branqueo de capitais. A responsabilidade do avogado no exercicio da súa profesión: civil penal e disciplinaria. O seguro de responsabilidade civil. A cobertura da responsabilidade civil profesional. Os honorarios: determinación e procedemento de reclamación e impugnación. A contabilidade e a fiscalidade do avogado.

II. Organización profesional

1.- Condicións de Acceso e exercicio da Avogacía en España e en Europa.
a. Estatuto Xeral da Avogacía Española
b. Estatuto Provincial do Ilustre Colexio de Avogados de Ourense

2.- Organización Institucional e Colexial da Avogacía Española, autonómica e europea
a. Colexios Profesionais.
b. Consellos autonómicos
c. Consello Xeral da Avogacía Española

3.- Funcionamento dos despachos de avogados
a. Funcionamento dun despacho de avogados
b. Responsabilidade civil e penal do avogado. Pólizas RC
c.-Obrigacións en materia de protección de datos e branqueo de capitais
d.-Honorarios profesionais. Reclamacións, Xura de contas e *tasación de costas. Funcionamento da comisión de honorarios do ICA Ourense. Normas orientadoras do ICA Ourense
e. Obrigacións fiscais do avogado.

4. Sistemas de previsión social da Avogacía.
a. *Mutualidad Xeral da Avogacía.
b. Outros

5. Argumentación xurídica
a. Argumentación escrita
b. Argumentación oral
c. Argumentación, proba e recursos

III. Quenda de oficio

1.- Beneficio de Xustiza Gratuíta.
a. Lei de Asistencia Xurídica Gratuíta
b. Regulamento de asistencia xurídica gratuíta de Galicia

2.-Quenda de Oficio.
a.- Regulamento da Quenda de Oficio do ICA Ourense. Especial referencia ás quendas especiais.
b.- Servizo de Orientación xurídica dos Colexios de Avogados. Especial referencia ao ICA Ourense

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	38	85	123
Probas de tipo test	1	0	1
Estudo de casos/análise de situacións	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminarios	Ditado de clases, realización de actividades, avaliación continua e resolución de dúbidas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Atenderanse todas as consultas realizadas en clase.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminarios		0			
Probas de tipo test	Proba obxectiva de coñecementos sobre os puntos I, II e III do temario.	30	A1 A3 A4 A5		
Estudo de casos/análise de situacións	Aplicación de coñecementos á resolución de casos prácticos relacionados co punto II do temario.	50	A1 A2 A4	C1 C2 C3 C6 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

I. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

Avaliación continua: Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en: 1.- A asistencia e **participación activa** nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final. 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final. O exame constará de dous partes: (1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final, (2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

Exame final: O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame final da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

II. Segunda oportunidade (xullo):

a. O estudante que se someteu á avaliación continua manterá a cualificación recibida, a que se sumará á súa cualificación final só en caso de aprobar o exame final. Este exame, que representa o 80% da cualificación final, constará de dous partes: (1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final, (2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

b. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame final. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame final da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado

---

Bibliografía. Fontes de información

Atienza, Manuel, **Tras la justicia**, Barcelona, Ariel,

Fuertes-Planas, Aleix, C., **Responsabilidad deontológico y jurídica en el ámbito de la profesión de abogado, en AA.VV. [El concepto de relevancia jurídica]**, Madrid, Centro de Estudios Registrales,

Martínez Val, J. M., **Abogacía y abogados: tipología profesional, lógica, oratoria forense , deontología jurídica**, Barcelona, Bosch,

Menéndez Menéndez, A., **Deontología y práctica de la abogacía del siglo XXI**, Cizur Menor, Aranzadi,

Torre Díaz, F. J. (ed.), **Ética y Deontología Jurídicas**, Madrid, Dykinson,

Vázquez Guerrero, F. D., **Ética, deontología y abogados**, Bcelona, Eiusa,

Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Argumentación en debates**, Vigo, SPUV,

Gascón Abellán, Marina, **Argumentación jurídica**, Valencia, Tirant lo Blanch,

Bonorino, Pablo (ed.), **Argumentación, Derecho y Justicia**, Editorial EOLAS, León,

Piepper, Annemarie, **Etica y moral. Una introducción a la filosofía práctica**, Barcelona, Crítica,

Badiou, Alan, **La Etica. Ensayo sobre la conciencia del mal**, Mexico, Herder,

---

Recomendacións

Outros comentarios

Se recomienda cursar esta asignatura en primer lugar por su contenido metodológico.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Práctica Extraxudicial				
Materia	Práctica Extraxudicial			
Código	O03M110V01102			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Michinel Álvarez, Miguel Ángel			
Profesorado	Fernández Fustes, María Dolores Iglesias Canle, Ines Celia Michinel Álvarez, Miguel Ángel Nespereira Mira, Cristina Rodríguez Álvarez, Ricardo			
Correo-e	michinel@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Solución extraxudicial de conflitos			

Competencias	
Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B3	Capacidade de argumentar e rebater ideas, aplicando un pensamento crítico e lóxico.
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C4	Coñecer as diferentes técnicas de composición de intereses e saber encontrar solucións a problemas mediante métodos alternativos á vía xurisdiccional.
C5	Coñecer e saber aplicar os dereitos e deberes deontolóxicos profesionais nas relacións do avogado co cliente, as outras partes, o tribunal ou autoridade pública e entre avogados.
C6	Coñecer e avaliar as distintas responsabilidades vinculadas ao exercicio da actividade profesional, incluíndo o funcionamento básico da asistencia xurídica gratuíta e a promoción da responsabilidade social do avogado.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C15	Saber desenvolver habilidades e destrezas interpersoais, que faciliten o exercicio da profesión de avogado nas súas relacións cos cidadáns, con outros profesionais e coas institucións.
D3	Capacidade de organizar e planificar.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender a importancia da consulta e o asesoramento ao cliente.	A3 C2 C4 C5 C8 D3
Coñecer as Oficinas públicas que están en relación directa co traballo profesional.	C6 C15
Coñecer a arbitrase como método equivalente e alternativo ao dos tribunais, substituindo a tutela dos xuíces ordinarios pola dos árbitros.	A1 C5 D3

Comprender a importancia da mediación como método eficaz de resolución extraxudicial de conflitos.	A2 C4
Manexar con soltura a normativa existente en arbitraje e mediación.	A1 A2 A3
Resolver problemas relacionados coa mediación nos seus distintos procedementos.	A1 A2 A3 B2 B3 B5 B6
Resolver diferentes laudos que axuden a un mellor coñecemento da arbitraje.	A1 A2 A3 C5 C6 C8 D3
Demostrar as vantaxes inherentes á elección de arbitraje ou mediación como medio de resolución de conflitos.	A1 C4 C5

Contidos

Tema

1. Atención ao cliente: consulta e asesoramento. -
2. Técnicas documentais: correspondencia, documentos públicos e privados, instancias, contratos, estatutos e minutas, ditames e informes. -
3. Oficinas públicas: Notaría, Rexistro da Propiedade, Rexistro Mercantil, Rexistro Civil, Oficina xudicial. -
4. Principios da mediación. -
5. A figura do mediador: estatuto e funcións. -
6. Tipos de mediación. -
7. O procedemento de mediación. -
8. O árbitro e a arbitraje: principios xerais de actuación. -
9. Tipos de arbitraje e procedemento arbitral. -
10. Arbitraje comercial internacional e de investimentos. -

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	22	44	66
Probas de tipo test	1	3	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminarios	<p>Enténdese por atención personalizada o tempo que cada profesor reserva para atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual). Non se debe confundir atención personalizada con titoría académica (no Plan de Acción Titorial), xa que esta fai referencia á necesidade de asignar a cada alumno un titor desde o primeiro curso da carreira ata que finaliza os estudos universitarios, co obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que deba tomar decisións.</p>
------------	--

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminarios	<p>Actividades diversas a realizar durante os seminarios. Resultado da aprendizaxe: Manexar as diferentes Técnicas instrumentais que axuden a unha maior eficacia no desenvolvemento das funcións propias dun avogado.</p> <p>Coñecer as Oficinas públicas que están en relación directa co traballo profesional.</p> <p>Comprender a importancia da consulta e o asesoramento ao cliente.</p> <p>Coñecer a arbitraje como método equivalente e alternativo ao dos tribunais, substituíndo a tutela dos xuíces ordinarios pola dos árbitros.</p> <p>Comprender a importancia da mediación como método eficaz de resolución extraxudicial de conflitos.</p> <p>Manexar con soltura a normativa existente en arbitraje e mediación.</p> <p>Resolver problemas relacionados coa mediación nos seus distintos procedementos.</p> <p>Resolver diferentes laudos que axuden a un mellor coñecemento da arbitraje. Demostrar as vantaxes inherentes á elección de arbitraje ou mediación como medio de resolución de conflitos.</p>	20	A1 A2 A3	B2 B3 B5 B6	C4 C5 C6 C8	D3 C15
Probas de tipo test	<p>Preguntas sobre a materia vista nos seminarios de resposta curta.</p> <p>Resultado da aprendizaxe: Manexar as diferentes Técnicas instrumentais que axuden a unha maior eficacia no desenvolvemento das funcións propias dun avogado.</p> <p>Coñecer as Oficinas públicas que están en relación directa co traballo profesional.</p> <p>Comprender a importancia da consulta e o asesoramento ao cliente.</p> <p>Coñecer a arbitraje como método equivalente e alternativo ao dos tribunais, substituíndo a tutela dos xuíces ordinarios pola dos árbitros.</p> <p>Comprender a importancia da mediación como método eficaz de resolución extraxudicial de conflitos.</p> <p>Manexar con soltura a normativa existente en arbitraje e mediación.</p> <p>Resolver problemas relacionados coa mediación nos seus distintos procedementos.</p> <p>Resolver diferentes laudos que axuden a un mellor coñecemento da arbitraje. Demostrar as vantaxes inherentes á elección de arbitraje ou mediación como medio de resolución de conflitos.</p>	30	A1 A2 A3	B2 B3 B5 B6	C4 C5 C6 C8	D3 C15
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	<p>Elaboración de casos prácticos sobre resolución extraxudicial de conflitos.</p> <p>Resultado da aprendizaxe: Manexar as diferentes Técnicas instrumentais que axuden a unha maior eficacia no desenvolvemento das funcións propias dun avogado.</p> <p>Coñecer as Oficinas públicas que están en relación directa co traballo profesional.</p> <p>Comprender a importancia da consulta e o asesoramento ao cliente.</p> <p>Coñecer a arbitraje como método equivalente e alternativo ao dos tribunais, substituíndo a tutela dos xuíces ordinarios pola dos árbitros.</p> <p>Comprender a importancia da mediación como método eficaz de resolución extraxudicial de conflitos.</p> <p>Manexar con soltura a normativa existente en arbitraje e mediación.</p> <p>Resolver problemas relacionados coa mediación nos seus distintos procedementos.</p> <p>Resolver diferentes laudos que axuden a un mellor coñecemento da arbitraje. Demostrar as vantaxes inherentes á elección de arbitraje ou mediación como medio de resolución de conflitos.</p>	50	A1 A2 A3	B2 B3 B5 B6	C4 C5 C6 C8	D3 C15

Outros comentarios sobre a Avaliación

I. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final.

2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final (en relación con este exame, cada coordinador poderá decidir se

aprobalo é un requisito para sumar a nota de asistencia e participación).

O exame final constará de dous partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017. b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Comentario [A1]: En relación con este exame, cada coordinador poderá decidir se aprobalo é un requisito para sumar a nota de asistencia e participación.

II. Segunda oportunidade (xullo):

A. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 80% da cualificación final (en relación con este exame, cada coordinador poderá decidir se aprobalo é un requisito para sumar a nota de asistencia e participación).

O exame final constará de dous partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

*B. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Bibliografía. Fuentes de información

- SOLETO MUÑOZ, H. (dir.), *Mediación y resolución de conflictos: técnicas y ámbitos*, Madrid, última edición.
- BARONA VILAR, S., *Arbitraje y justicia en el siglo XXI*, Madrid, 2007
- GONZÁLEZ PILLADO, E. (Coord.), *Mediación con menores infractores en España y países de su entorno*, Valencia, 2012.
- GONZÁLEZ PILLADO, E. (Coord.), *Arbitraje y mediación en materia de consumo*, Madrid, 2012.
- GONZÁLEZ PILLADO, E. (Coord.), *Resolución de conflictos en materia de consumo: proceso y arbitraje*, Madrid, 2009.

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Civil I**

Materia	Práctica Civil I			
Código	O03M110V01103			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Iglesias Canle, Ines Celia			
Profesorado	de Franco Paz, Fernando de Leon Rey, David Iglesias Canle, Ines Celia Salgado Carbajales, Luís Manuel			
Correo-e	ines@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición	(*)Jurisdición y competencias. Actos procesales y proceso civil. Cuestiones esenciaes de dereo civil xeral			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinaes) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B1	Capacidade de aprender de forma autónoma
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B3	Capacidade de argumentar e rebater ideas, aplicando un pensamento crítico e lóxico.
B4	Capacidade de traballar de forma autónoma con iniciativa
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C4	Coñecer as diferentes técnicas de composición de intereses e saber encontrar solucións a problemas mediante métodos alternativos á vía xurisdiccional.
C7	Saber identificar conflitos de intereses e coñecer as técnicas para a súa resolución, establecer o alcance do segredo profesional e da confidencialidade, e preservar a independencia de criterio.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C11	Saber desenvolver destrezas que permitan ao avogado mellorar a eficiencia do seu traballo e potenciar o funcionamento global do equipo ou institución en que o desenvolve mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas.
C12	Coñecer, saber organizar e planificar os recursos individuais e colectivos dispoñibles para o exercicio nas súas distintas modalidades organizativas da profesión de avogado.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.
D3	Capacidade de organizar e planificar.

Resultados de aprendizaxe

Adquisición por parte do alumno do maior número posíbel de habilidades, aptitudes e regras esenciais no ""usus fori"", traballando con experiencias de casos reais, manexándoos dende o principio, é dicir, dende que o xusticiable acude por primeira vez a un despacho profesional e seguindo todo o iter procesual até a definitiva finalización do asunto.	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C3 C4 C7 C8 C10 C11 C12 D1 D2 D3
--	---

Contidos

Tema

1. Xurisdicción e competencia.	a. Xurisdicción civil b. Competencia: objetiva, territorial y funcional c. Tratamento procesal. Declinatoria
2. Actos procesuais.	a. Requisitos de lugar, tempo e forma b. Resolucións procesuais c. Actos de comunicación
3. Actos previos ao proceso civil: dilixencias preliminares e conciliación.	a. Acto de conciliación b. Dilixencias preliminares
4. Procesos declarativos ordinarios (I): xuízo ordinario	a. Fase de alegacións: i. A demanda ii. A contestación á demanda iii. A reconvencción b. A Audiencia previa
5. Deseenvolvemento do xuízo.	a. Diferentes medios de proba b. Conclusións c. Dilixencias finais d. Sentencia
6. Procesos declarativos ordinarios (II): xuízo verbal.	a. Fase de alegacións: Especialidades b. Vista: práctica da proba c. Xuízos verbais con especialidades. Especial referencia ao desahucio.
7. Terminación anticipada do proceso por vontade das partes	a. Renuncia b. Desistimento c. Allanamiento d. Transacción e. Satisfacción extraprocésal do obxecto do proceso f. Caducidade na instancia
8. Recursos.	a. Recurso contra resolucións interlocutorias b. Recurso Apelación. Execución provisional c. Recurso por infracción procesal d. Recurso de Casación
9. Efectos do proceso:	a. Cosa xulgada. Impugnación da cosa xulgada. b. Costas procesuais.

10. Cuestiones esenciais de Dereito Civil

- a. Límites dos dereitos subxectivos: a boa fe, o abuso de dereito e a doutrina dos actos propios.
- b. Criterios para a calificación dos contratos.
- c. Evolución doctrinal e xurisprudencial da interpretación e aplicación dos presupostos da responsabilidade civil extracontractual.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	46	97.75	143.75
Probas de tipo test	1	0	1
Estudo de casos/análise de situacións	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminarios	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Resolución de casos, elaboración de informes e dictámenes de estudo e preparación de actividades prácticas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	No horario de titorías fixado polo/a profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os/as alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co/coa profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminarios	Resolución de supostos prácticos reais sobre a base da práctica procesual existente e a solución legal e xurisprudencial ao suposto plantexado	20	A4	B3		
				B4		
				B5		
				B6		
Probas de tipo test	Formularanse preguntas tipo test para analizar o grado de comprensión do contido da materia.	30	A1	B1	C1	D2
			A2			
			A3			
Estudo de casos/análise de situacións	Resolución de supostos prácticos reais sobre a base da práctica procesal existente e a solución legal e xurisprudencial ao suposto plantexado.	50		B2	C2	D1
					C3	D3
					C4	
					C7	
					C8	
					C10	
					C11	
					C12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade (maio/xuño): O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun examefinal.

a) Evaluación continua: Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en: 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da calificación final. 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da calificación final. O exame final constará de dúas partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da calificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

b) Examen final: O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo

realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de tres partes: 1) Un examen tipo test, que representa o 30% da calificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da calificación final. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

2. Segunda oportunidade (xullo):

a. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 80% da calificación final. O exame final constará de dúas partes: 1) Un examen tipo test, que representa o 30% da calificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da calificación final.

b. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia. O examen constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da calificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da calificación final. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da calificación final. A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica:

Gimeno Sendra, V.: Derecho Procesal Civil, Tomos I y II, Ed. Castillo de Luna, 2015.

Hierro Hernández-Mora, A.: Práctica contenciosa para abogados, Ed. La Ley, 2015.

Moreno Catena, V.: Esquemas de organización judicial, Ed. Tirant lo Blanch, 2015.

Moreno Catena, V.: Derecho procesal civil. Parte General y Parte Especial, Ed. Tirant lo Blanch, 2015.

Moreno Catena, V.: Introducción al Derecho Procesal, Ed. Tirant lo Blanch, 2015.

Montero Aroca, J.: Derecho jurisdiccional. Tomos I y II. Ed. Tirant lo Blanch, 2015.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Mercantil**

Materia	Práctica Mercantil			
Código	O03M110V01104			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Coordinador/a de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
Profesorado	Abundancia Domínguez, José de los Ríos Sánchez, Juan Manuel Paula Pombar, Mercedes de Rodríguez Calabria, María José Tobio Rivas, Ana María			
Correo-e	jmrios@uvigo.es			
Web	http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Parte dedicada as cuestións prácticas principais do Dereito Mercantil dentro do módulo xeral de ""Práctica Civil"".			

Competencias

Código	
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
C14	Saber desenvolver traballos profesionais en equipos específicos e interdisciplinares.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolver correctamente problemas xurídico-mercantís que se presentan na práctica profesional.	A4 B6 C8 C10 D1 D2
Exposición oral de informes relativos á materia.	A4 B6 C13 D1 D2
Saber resolver problemas reais do ámbito mercantil.	A4 B6 C8 C10 C13 D1 D2

Contidos

Tema	
1. Estatuto do empresario.	1.- A protección dos elementos patrimoniais da empresa: trámites rexistrais e recursos. 2.- As accións en competencia desleal. 3.- O procedemento ante os órganos de defensa da competencia. 4.- Accións en materia de condicións xerais da contratación. 5.- Procedemento de reclamacións de consumo.
2. Dereito de sociedades.	1.- Cualificación rexistral: recursos. 2.- Problemática xurisprudencial da doutrina do levantamento do veo. 3.- Órganos sociais: convocatoria, constitución, actas. 4.- Impugnación de acordos sociais: procedemento. 5.- Responsabilidade dos administradores: procedemento.
3. Contratación mercantil e títulos- valores.	1.- Efectos mercantís: execución de títulos-valores. 2.- Elaboración de contratos mercantís: principais *clausulados e problemática xurisprudencial relativas aos contratos atípicos. 3.- Operacións de comercio exterior: aspectos xurídicos. 4.- Protestas en materia de transporte: procedemento. 5.- Contratación con consumidores: medidas tuitivas e mecanismos de reclamación.
4. Dereito concursal.	1- Declaración do concurso: trámites e procedemento. 2.- A administración concursal: organización. 3.- A fase común: efectos. Informe concursal: impugnación. 4.- Solución do concurso: procedemento en caso de convenio e en caso de liquidación. 5.- Cualificación, conclusión e reapertura do concurso.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	22	51	73
Probas de tipo test	1	0	1
Estudo de casos/análise de situacións	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Sesións mixtas con explicación teórica por parte do profesor, proposta e estudo de casos e participación activa dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Asistencia e participación nas sesións presenciais, con estudo e discusión dos materiais propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminarios	Asistencia e participación nas sesións presenciais.	20	A5	B5 B6	C14	D2
Probas de tipo test	Realización dunha proba do tipo indicado.	30	A5	B6	C8 C10	D1
Estudo de casos/análise de situacións	Realización dun caso práctico.	50	A4	B6	C8 C10 C13	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final.
- 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final. É necesario aprobar o exame en si mesmo para sumar a nota relativa á asistencia e participación.

O exame final constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

*b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

2. Segunda oportunidade (xullo):

A. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame representa o 80% da cualificación final. Hai que aprobar o exame en si mesmo considerado para sumar a nota gardada relativa á asistencia e a participación.

O exame final constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

*B. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Bibliografía. Fuentes de información

José-María de la Cuesta Rute, **Derecho Mercantil I y II**, Huygens,

Repertorio de jurisprudencia, Aranzadi,

Código de Comercio y leyes complementarias,

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Penal I**

Materia	Práctica Penal I			
Código	O03M110V01105			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Rodríguez Vázquez, Virgilio			
Profesorado	Ferreira Rivera, Albino José Iglesias Canle, Ines Celia Pazos Alzugaray, Pilar Rodríguez Vázquez, Virgilio Salgado Carbajales, Fátima María Temes Montes, Jorge			
Correo-e	virxilio@uvigo.es			
Web	http://masteravogacia.webs.uvigo.es			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B3	Capacidade de argumentar e rebater ideas, aplicando un pensamento crítico e lóxico.
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C4	Coñecer as diferentes técnicas de composición de intereses e saber encontrar solucións a problemas mediante métodos alternativos á vía xurisdiccional.
C5	Coñecer e saber aplicar os dereitos e deberes deontolóxicos profesionais nas relacións do avogado co cliente, as outras partes, o tribunal ou autoridade pública e entre avogados.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
C14	Saber desenvolver traballos profesionais en equipos específicos e interdisciplinares.
D2	Capacidade de xestión da información.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Capacidade de argumentar xurídicamente. Capacidade de identificar problemas xurídico-penais e abordar a súa solución de xeito multidisciplinar. Capacidade de interpretar críticamente a normativa penal e procesal penal. Capacidade de manexar a oratoria do proceso penal e redactar documentos propios do proceso penal.

A2
A3
A4
B2
B3
B5
C2
C3
C4
C5
C8
C10
C13
C14
D2

Contidos

Tema	
BLOQUE I	DEREITO PENAL SUSTANTIVO
Tema I. TIPOS DE INFRACCIÓNS PENAIS	Delitos graves, menos graves e leves. Dolo e imprudencia
Tema II. AS CONSECUCIÓNS XURÍDICAS DO DELITO	As penas e as medidas de seguridade. A súa aplicación.
Tema III. OS SUSTITUTIVOS PENAIS: ALTERNATIVAS AO INGRESO EN PRISIÓN.	A suspensión da execución de penas privativas de liberdade
Tema IV. A RESPONSABILIDADE PENAL DAS PERSOAS XURÍDICAS	Consideracións previas. Criterios de atribución. As consecuencias xurídicas.
BLOQUE II	DEREITO PROCESUAL PENAL
Tema V. ESTRUCTURA DO PROCESO PENAL E OS SEUS PRINCIPIOS INFORMADORES.	1. Principios constitucionais de dereito penal e proceso penal. Especial referencia á presunción de inocencia e principio acusatorio. 2. Estructura do proceso penal. Fases do proceso e as súas características. 3. Tipos de procedementos penais: ordinarios e especiais. A súa determinación.
Tema VI. OS SUXEITOS E O OBXECTO DO PROCESO PENAL.	1. O órgano xurisdiccional. A competencia no proceso penal. 1.1. Criterios de determinación da competencia (obxectiva, funcional e territorial). A conexión. 1.2. Tratamento procesual da competencia. 2. As partes no proceso penal. 2.1. As partes acusadoras no proceso penal. 2.2. As partes acusadas no proceso penal. 2.3. O actor civil. 2.4. O responsable civil. 2.5. A intervención do avogado no proceso penal. O avogado como representante. 2.6. Actos de comunicación. 3. O obxecto do proceso penal. Pretensión penal e pretensión civil.
Tema VII. A INCOACIÓNS DO PROCESO PENAL. FORMAS DE INCOACIÓNS DO PROCESO PENAL.	1. Denuncia. 2. Querrela. 3. Atestado policial. 4. Incoación de oficio.
Tema VIII. FASE DE INSTRUCCIÓN.	1. A instrucción preliminar da Policía Xudicial e do Ministerio Fiscal. Intervención do avogado. 2. A instrucción xudicial. Sumario. Dilixencias previas. Dilixencias urxentes. 3. As dilixencias de investigación. 3.1. Recoñecemento e identificación do imputado. a) Recoñecemento en roda, fotográfico, dactiloscópico e por marcadores de ADN. b) Determinación das circunstancias persoais do imputado. 3.2. Dilixencias sobre o corpo do delito. Autopsia. Recollida e conservación do instrumento e efectos do delito. 3.3. Inspección ocular. 3.4. Inspeccións corporais. 3.5. Declaración do imputado. 3.6. Declaracións testificais. 3.7. O careo. 3.8. A pericia na instrucción. 3.9. Confidentes policiais. 3.10. Análises alcoholimétricos. 3.11. Videovixiancia. 4. Dilixencias de investigación reservadas ao Xuíz instructor. 4.1. Intervención das comunicacións persoais. 4.2. Entrada e rexistro en lugar pechado. 4.3. Intervencións corporais. 4.4. Axentes encubiertos. 4.5. Circulación e entrega vixiada de drogas.
Tema IX. AS MEDIDAS CAUTELARES.	1. Medidas cautelares persoais. 1.1. A detención. a) Dereitos do detido. b) Asistencia ao detido. b.1. Asistencia nas dependencias dos corpos de seguridade. Art. 520.6 a) y b). b.2. Asistencia en dependencias xudiciais. b.3. Comparecencia do art. 523. c) Habeas corpus. 1.2. A prisión provisional. 1.3. A liberdade provisional. 1.4. Outras medidas cautelares persoais. 2. Medidas cautelares reais. 2.1. Medidas cautelares tendentes á conservación dos efectos e instrumentos do delito. 2.2. Medidas cautelares tendentes ao aseguramento das responsabilidades pecuniarias. A fianza e os embargos. 3. Medidas de protección da vítima. Especial referencia á orde de protección.

Tema X. A PROBA NO PROCESO PENAL.

1. A proba no xuízo oral e os seus principios informadores. 2. A proba anticipada e preconstituída. 3. Medios de proba no proceso penal. Especial referencia á proba indiciaria. 4. Proba prohibida e proba ilícita. 5. Valoración da proba. Presunción de inocencia e principio in dubio pro reo.

Tema XI. A SENTENZA E OS SEUS EFECTOS NO PROCESO PENAL.

1. A sentenza: cousa xulgada. Firmeza. 2. Sentenza condenatoria. 3. Sentenza absolutoria e os seus efectos. 4. Indulto. 5. Responsabilidade civil.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	46	100	146
Probas de tipo test	1	0	1
Estudo de casos/análise de situacións	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Actividades presenciais de carácter teórico e/ou práctico sobre os contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Atenderase ao alumnado en horario de titorías
Probas	Descrición
Probas de tipo test	Atenderase ao alumnado en horario de titorías
Estudo de casos/análise de situacións	Atenderase ao alumnado en horario de titorías

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminarios	Asistencia ás sesións presenciais de carácter teórico e/ou práctico sobre os contidos da materia.	20	A2 A3 A4	B2 B3 B5	C2 C3 C4 C5 C8 C10 C13 C14	D2
Probas de tipo test	Probas de tipo test	30	A2 A3 A4	B2 B3 B5	C2 C3 C4 C5 C8 C10 C13 C14	D2
Estudo de casos/análise de situacións	Actividade na que se formulan casos prácticos e/ou problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O/a alumno/a debe desenvolver as solucións adecuadas.	50	A2 A3 A4	B2 B3 B5	C2 C3 C4 C5 C8 C10 C13 C14	D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade (xaneiro 2017)

O/a estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o/a estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

1. A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final.

2. Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final.

O exame constará de dúas partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico, consistente no estudo dun caso. Esta proba representa o 50% da cualificación final.

A data e hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

b) Exame final.

O/a estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de tres partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representa o 50% da cualificación final.

3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición de competencias da materia, nas mesmas condicións que o/a estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

2. Segunda oportunidade (Xullo 2017)

A. O/a estudante que se someteu a avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. En estos casos, o exame representa o 80% da cualificación final.

O exame final constará de dúas partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico, consistente no estudo dun caso. Esta proba representa o 50% da cualificación final.

B. O/a estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representa o 50% da cualificación final.

3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición de competencias da materia, nas mesmas condicións que o/a estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Bibliografía. Fontes de información

A bibliografía específica será indicada polos/as profesores/as que imparten a materia durante o desenvolvemento da docencia.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Práctica Penal II/O03M110V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Práctica Administrativa				
Materia	Práctica Administrativa			
Código	O03M110V01106			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Profesorado	Bustillo Bolado, Roberto Orlando Fraga Paradela, Elena Losada Dieguez, José Manuel Mosquera Dieguez, Arturo Rodríguez Nogueira, Amadeo			
Correo-e	rbustillo@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B1	Capacidade de aprender de forma autónoma
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B3	Capacidade de argumentar e rebater ideas, aplicando un pensamento crítico e lóxico.
B4	Capacidade de traballar de forma autónoma con iniciativa
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C12	Coñecer, saber organizar e planificar os recursos individuais e colectivos dispoñibles para o exercicio nas súas distintas modalidades organizativas da profesión de avogado.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
C15	Saber desenvolver habilidades e destrezas interpersoais, que faciliten o exercicio da profesión de avogado nas súas relacións cos cidadáns, con outros profesionais e coas institucións.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Demostrar comprensión profunda de calquera tipo de documento administrativo ou de resolución xudicial contencioso-administrativa	A1 A2 A3 B1 B2 B4 B5 B6 C1 C2 C8 C12 D1 D2
Redactar de forma sistemática e rigorosa calquera tipo de escrito tanto en vía administrativa, como contencioso-administrativa (recursos administrativos, solicitudes, escrito de interposición do recurso, demanda, contestación á demanda, alegacións previas, proba, conclusións)	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B4 B5 B6 C10 C12 C13 D1 D2
Redactar de forma sistemática e rigorosa calquera tipo de recurso contra unha resolución xudicial, especialmente un recurso de *casación.	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B3 B4 B6 C10 C12 C13 D1 D2
-Resolver correctamente problemas xurídico-administrativos reais	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C8 C10 C12 D1 D2

-Manexar con habilidade os coñecementos xurídico-administrativos aplicándoos a situacións reais do exercicio profesional	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C8 C10 C12 D1 D2
-Saber argumentar e rebater ideas con rigor, oralmente e por escrito, especialmente nas vistas ou xuízos que se desenvolvan oralmente na sede xudicial	A1 A4 B1 B3 B4 B5 B6 C13 C15 D1 D2
Saber comunicar os seus coñecementos e razóns	A4 B3 B4 B5 C13 C15 D1 D2

Contidos

Tema

1. O Procedemento administrativo e os actos administrativos.	1. Procedemento administrativo e expedientes administrativos. 2. Cómputo de prazos. 3. Silencio administrativo, caducidade e prescrición. 4. Clasificación dos actos administrativos. 5. A invalidez dos actos administrativos. 6. Notificación e publicación dos actos administrativos. 7. Finalización do procedemento. 8. Execución forzosa de actos administrativos. 9-. Referencia ao procedemento sancionador e á responsabilidade patrimonial.
2. O control da legalidade en vía administrativa da actividade administrativa.	1. Os recursos administrativos:alzada. reposición e extraordinario de revisión. 2. Medidas cautelares. 3. Revisión de oficio dos actos administrativos. 4. Recursos especiais, en particular, o recurso especial en materia de contratación. 5. Reclamacións previas á vía laboral e civil.
3. Práctica en distintos ámbitos materiais	1 Urbanismo. 2. Expropiación forzosa. 3. Estranxeiría. 4. Contratación pública. 5. Formas de acción.
4. A orde xurisdiccional contencioso-administrativo.	1. Extensión e límites do contencioso-administrativo. 2. As Administracións públicas ante outras ordes xurisdiccionais. 3. Órganos. 4. Suxeitos. 5. Obxecto.

5. Os procedementos contencioso-administrativos.	1. Procedemento ordinario. 2. Procedemento abreviado. 3. Procedementos especiais.
6. Os recursos contra resolucións xudiciais.	1. Recursos contra providencias e autos do xuíz e contra resolucións do secretario xudicial. 2. Recursos contra sentenzas: apelación, *casación, *casación para a unificación de doutrina e *casación en interese de lei. 3. Revisión de sentenzas e nulidade de actuacións.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	56	84	140
Probas de tipo test	1	16.5	17.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	16.5	17.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminarios	Os profesores traballarán en clase utilizando as seguintes metodoloxías: * Estudo e preparación de actividades (test, simulacións, etc.); resolución de casos; elaboración de informes, ditames, etc. * Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Resolución de casos prácticos. Cos profesores académicos profundarase en aspectos básicos para en entendemento e aplicación práctica da materia e prestarase especial atención á preparación de próbaa tipo test do exame de habilitación nacional. Cos os profesores avogados traballarase fundamentalmente con aspectos da práctica profesional do avogado no contencioso-administrativo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Toda a actividade en aula desenvolverase con participación activa dos estudantes.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminarios	Valorarase a participación activa de calidade do estudante.	20	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C8 C10 C12 C13 C15	D1 D2
Probas de tipo test	Preguntas con catro opcións de resposta, sendo só una de elas correcta.	30	A1 A2 A3	B1 B2 B4 B5 B6	C1 C2 C10 C12	D1 D2
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dun os varios supostos prácticos en os que haxa que aplicar Dereito Administrativo.	50	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B3 B6	C1 C2 C8 C10 C12 C13	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final. a) Avaliación continua: Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das

clases. O sistema de avaliación continua consistirá en: 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final. 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final. O exame final constará de dous partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final. A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017. b) Exame final: O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final. A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

2. Segunda oportunidade (xullo):

A. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 80% da cualificación final. O exame final constará de dous partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final. B. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final. A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Bibliografía. Fontes de información

GARCÍA DE ENTERRÍA/FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, T.R., **Curso de Derecho Administrativo I y II**, Civitas, Madrid,

GONZÁLEZ PÉREZ, J., **Comentarios a la Ley de régimen jurídico de las Administraciones Públicas**, Civitas, Madrid,

GONZÁLEZ PÉREZ, J., **Comentarios a la ley de la jurisdicción contencioso-administrativa**, Civitas, Madrid,

BUSTILLO BOLADO, R., **La aplicación de la Ley de Enjuiciamiento Civil en el Contencioso-administrativo**, Aranzadi, Pamplona,

BUSTILLO BOLADO, R., **Convenios y contratos administrativos: transacción, arbitraje y terminación convencional del procedimiento**, Aranzadi, Pamplona,

---

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase levar a materia ao día e resolver a diario cos profesores todas as dúbidas que poidan xurdir.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Civil II**

Materia	Práctica Civil II			
Código	O03M110V01201			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Fustes, María Dolores			
Profesorado	Bermúdez Fernández, Alfredo Lorenzo de Dios de Dios, José Ramón de Franco Paz, Fernando Fernández Fustes, María Dolores Michinel Álvarez, Miguel Ángel Salgado Carbajales, Luís Manuel			
Correo-e	dfustes@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/masteravogacia/			
Descrición xeral	(*)Adquisición por parte del estudiante del mayor número posible de habilidades y aptitudes en el "usus fori". Para ello se trabajará con casos reales, manejándolos desde el principio, es decir, desde que el justiciable acude por primera vez a un despacho profesional, siguiendo todo el iter procesal hasta la definitiva finalización del asunto.			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C4	Coñecer as diferentes técnicas de composición de intereses e saber encontrar solucións a problemas mediante métodos alternativos á vía xurisdiccional.
C7	Saber identificar conflitos de intereses e coñecer as técnicas para a súa resolución, establecer o alcance do segredo profesional e da confidencialidade, e preservar a independencia de criterio.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C12	Coñecer, saber organizar e planificar os recursos individuais e colectivos dispoñibles para o exercicio nas súas distintas modalidades organizativas da profesión de avogado.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
C14	Saber desenvolver traballos profesionais en equipos específicos e interdisciplinares.
C15	Saber desenvolver habilidades e destrezas interpersoais, que faciliten o exercicio da profesión de avogado nas súas relacións cos cidadáns, con outros profesionais e coas institucións.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.
D3	Capacidade de organizar e planificar.

Resultados de aprendizaxe

Adquisición por parte do alumno do maior número posible de habilidades, aptitudes e regras esenciais no "usus fori", traballando con experiencias de casos reais, manexándoos desde o principio, é dicir, desde que o justiciable acode por primeira vez a un despacho profesional e seguindo todo o iter procesual ata a definitiva finalización do asunto

A1
A2
A3
A4
C1
C2
C3
C4
C7
C8
C10
C12
C13
C14
C15
D1
D2
D3

Contidos

Tema

TEMA 1 - MEDIDAS CAUTELARES

a. Medidas cautelares para o aseguramento de execucións dinerarias.

b. Medidas cautelares para o aseguramento de execucións de condena a entregar cousas específicas .

c. Medidas cautelares para o aseguramento de execucións de condena de facer ou non facer.

TEMA 2 - EXECUCIÓN PROVISIONAL E PROCESO DE EXECUCIÓN

a. Execución provisional.

b. Proceso de execución:

i. Títulos efectivos.

ii. Demanda executiva e despacho de execución.

iii. Oposición á execución.

iv. Modalidades de execución.

TEMA 3 - PROCESOS ESPECIAIS DO LIBRO IV da LEC (I)	<p>PROCESOS NON DISPOSITIVOS.</p> <p>a. Procesos matrimoniais:</p> <p>i. De mutuo acordo.</p> <p>ii. Contencioso.</p> <p>iii. Mediación intraxudicial.</p> <p>iv. Medidas provisionais.</p> <p>v. Modificación de medidas.</p> <p>b. Procesos filiación, maternidade e paternidade:</p> <p>i. Determinación.</p> <p>ii. Impugnación.</p> <p>iii. Especialidades procesuais.</p> <p>c. Procesos de menores:</p> <p>i. Garda e alimentos.</p> <p>ii. Proceso de oposición ás resolucións administrativas de protección de menores.</p> <p>iii. Procesos para de determinación do asentimento na adopción.</p> <p>iv. Procesos para a tutela das relacións persoais dos menores cos avós e outros parentes e achegados.</p> <p>d. Procesos sobre a capacidade das persoas:</p> <p>i. Distintos procedementos.</p> <p>ii. Tramitación.</p> <p>e. División xudicial de patrimonios.</p>
TEMA 4 - PROCESOS ESPECIAIS DO LIBRO IV da LEC (II)	<p>a. Proceso monitorio.</p> <p>b. Xuízo cambiario.</p>
TEMA 5 - PROCESOS SUMARIOS	<p>a. Procesos sumarios para a defensa dos dereitos reais:</p> <p>i. Procesos posesorios.</p> <p>ii. Proceso para a defensa dos dereitos inscritos no rexistro da propiedade.</p> <p>b. Outros procesos sumarios.</p>
TEMA 6 - PROCESUAL INTERNACIONAL	<p>a. Regulamentos comunitarios sobre competencia xudicial internacional.</p> <p>b. O proceso con elemento estranxeiro: notificación e proba internacional.</p> <p>c. Recoñecemento e execución de resolucións estranxeiras.</p> <p>d. Tutela xudicial do crédito na Unión Europea.</p>
TEMA 7 - CUESTIÓNS ESENCIAIS DE DEREITO CIVIL	<p>a. O matrimonio e as unións de feito.</p> <p>b. A protección patrimonial das persoas con discapacidade.</p> <p>c. As institucións de garda dos menores e incapacitados.</p> <p>d. A adopción internacional.</p>

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	54	119	173
Probas de tipo test	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminarios	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminarios	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Valorarase a asistencia e participación activa e regular do estudante nas actividades desenvolvidas no seminario. Resultados de aprendizaxe: Adquisición por parte do alumno do maior número posible de habilidades, aptitudes e regras esenciais no ""usufori"", traballando con experiencias de casos reais, manexándoos desde o principio, é dicir, desde que o justiciable acode por primeira vez a un despacho profesional e seguindo todo o iter procesual ata a definitiva finalización do asunto.	20	A1 A2 A3 A4	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C10 C12 C13 C14 C15	D1 D2 D3
Probas de tipo test	Realizaranse preguntas tipo test para analizar o grao de comprensión do contido da materia. Resultados de aprendizaxe: Adquisición por parte do alumno do maior número posible de habilidades, aptitudes e regras esenciais no ""usufori"", traballando con experiencias de casos reais, manexándoos desde o principio, é dicir, desde que o justiciable acode por primeira vez a un despacho profesional e seguindo todo o iter procesual ata a definitiva finalización do asunto.	30	A1 A2 A3	C1 C4 C8	D1 D2 D3
Probas prácticas, de execución de tarefas e/ou simuladas.	Realizarase unha proba práctica sobre a base das actividades realizadas ao longo do curso, na que os estudantes deberán demostrar que adquiriron as competencias da materia. Resultados de aprendizaxe: Adquisición por parte do alumno do maior número posible de habilidades, aptitudes e regras esenciais no ""usufori"", traballando con experiencias de casos reais, manexándoos desde o principio, é dicir, desde que o justiciable acode por primeira vez a un despacho profesional e seguindo todo o iter procesual ata a definitiva finalización do asunto.	50	A1 A2 A3 A4	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C10 C13 C15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final.
- 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 20% da avaliación continua.

O devandito exame constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

2. Segunda oportunidade (xullo):

1. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 80% da cualificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 20% da avaliación continua.

O devandito exame constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

2. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Práctica Civil I/O03M110V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Penal II**

Materia	Práctica Penal II			
Código	003M110V01202			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Coordinador/a Fernández Fustes, María Dolores			
Profesorado	Fernández Fustes, María Dolores Ferreira Rivera, Albino José Pazos Alzugaray, Pilar Rodríguez Vázquez, Virgilio Salgado Carbajales, Fátima María Temes Montes, Jorge			
Correo-e	dfustes@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/masteravogacia/			
Descrición xeral	(*)Esta materia es la continuación de Práctica Penal I. En ella se estudian los recursos en el proceso penal, la tipología de procesos penales, algunas nociones de cooperación internacional en materia penal y ciertos aspectos penales sustantivos. Tiene como finalidad la adquisición por parte del alumno del mayor número posible de habilidades, aptitudes y reglas esenciales en el <i>iusus fori</i> .			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B3	Capacidade de argumentar e rebater ideas, aplicando un pensamento crítico e lóxico.
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C4	Coñecer as diferentes técnicas de composición de intereses e saber encontrar solucións a problemas mediante métodos alternativos á vía xurisdiccional.
C5	Coñecer e saber aplicar os dereitos e deberes deontolóxicos profesionais nas relacións do avogado co cliente, as outras partes, o tribunal ou autoridade pública e entre avogados.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
C14	Saber desenvolver traballos profesionais en equipos específicos e interdisciplinares.
D2	Capacidade de xestión da información.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade de argumentar xuridicamente	A3 A4 B3 C3 C4

Capacidade de identificar problemas xurídico-penais e abordar a súa solución de modo multidisciplinar.	A2 A3 B2 B5 C2 C3 C4 C5 C8 C10 C14 D2
Capacidade de interpretar *críticamente a normativa penal e procesual penal.	A3 B3 C8 C10 D2
Capacidade de manexar a oratoria do proceso penal e redactar documentos propios do proceso penal.	A2 A3 A4 B2 B3 C5 C10 C13 D2

Contidos

Tema	
BLOQUE I	DEREITO PENAL SUBSTANTIVO
TEMA I. A CULPABILIDADE	Causas de exención ou atenuación da culpabilidade.
TEMA II. A PUNIBILIDAD.	Supostos de exclusión da punibilidade.
TEMA III. CAUSAS DE XUSTIFICACIÓN: LEXITIMA DEFENSA E ESTADO DE NECESIDADE	As causas de xustificación. A lexítima defensa. O estado de necesidade.
TEMA IV. ITER CRIMINIS	Actos preparatorios e actos executivos. A tentativa. O desistimiento.
TEMA V. AUTORÍA E PARTICIPACIÓN	A autoría. A participación.
TEMA VI. A RESPONSABILIDADE PENAL DOS MENORES	Principios informadores da Lei Orgánica 5/2000. Responsabilidade penal dos menores e medidas comprendidas na Lei.
BLOQUE II	
DEREITO PROCESUAL PENAL	
TEMA VII. OS RECURSOS NO PROCESO PENAL.	1.- Clasificación dos recursos no proceso penal. 2.- Recursos de reforma e súplica. 3.- Recurso de apelación 4.- Recurso de queixa 5.- Recurso de casación. 6.- Recurso de revisión. 7.- Recurso de anulación. 8.- Recurso de amparo.

TEMA VIII. OS PROCESOS PENAIS ORDINARIOS.
ESTUDO ESPECIFICO.

1- O PROCEDEMENTO PARA O XUÍZO POR DELITOS LEVES:

- 1.1.- Fase instrutora
- 1.2.- Medios Probatorios
- 1.3.- A vista oral

2.- O PROCEDEMENTO ABREVIADO:

- 2.1.- Fase de Investigación: Dilixencias previas
  - 2.1.1 Intervención do Ministerio Fiscal. Defensa do imputado, prexudicados e ofendidos polo delito. Responsables civís.
  - 2.1.2.- Sustanciación da fase de dilixencias previas. Recoñecemento dos feitos e sentenza de conformidade.
  - 2.1.3.- Conclusión das dilixencias previas
- 2.2.- Fase intermedia.-
  - 2.2.1.- Traslado e alegación é das partes acusadoras
    - a) Dilixencias complementarias
    - b) Sobresemento das actuacións
    - c) Apertura de Xuízo oral e escritos de acusación
  - 2.3.- Apertura de xuízo oral.- Escrito de defensa
    - 2.3.1 .- Rebeldía do acusado
- 3.- Fase de xuízo oral.-
  - 3.1.- Admisión de Probas
  - 3.2.- Celebración de xuízo oral
  - 3.3.- Conformidade do acusado no xuízo oral
  - 3.4.- Especial referencia á fase preliminar no acto de xuízo oral
  - 3.5.- Práctica da proba
  - 3.6.- Conclusións definitivas
  - 3.7.- Sentenza
- 4.- Segunda instancia

3-PROCEDEMENTO POR DELITOS GRAVES. SUMARIO:

- 3.1.- Fase de Instrución ou de sumario.
    - a).- Especial referencia ao Auto de procesamento
    - b).- Indagatoria
  - 3.2.- Fase intermedia. Sobresemento
  - 3.3.- Fase de xuízo oral.
    - a).- traslado da causa para instrución
    - b).- Artigos e previo pronunciamento e conclusións provisionais das partes. Conformidade do acusado
    - c).- Acto de Xuízo oral. Práctica da proba.- Análise do Art. 730 da LECrim.
  - 3.4.- Recursos
-

TEMA IX. PROCESOS PENAIS ESPECIAIS

- 1.- ENJUICIAMIENTO RÁPIDO DE DELITOS
- 2.- ENJUICIAMIENTO RÁPIDO DE FALTAS
- 3.- TRIBUNAL DE XURADO
  - 3.1.- Competencia
  - 3.2.- Composición do Tribunal do Xurado
  - 3.3.-Fase de Instrución
  - 3.4.- - Fase Intermedia
    - a) Escritos de Cualificación provisional
    - b) Audiencia Preliminar
    - c) Sobresemento
  - 3.5.- Fase de xuízo oral
    - a).- Funcións do Maxistrado Presidente
    - b)- Formulación de cuestións previas
    - c)- Constitución do Tribunal do Xurado. Disolución anticipada de Xurado
    - d)- Conformidade do acusado
    - e)- Celebración de xuízo oral
  - 3.6.- O veredicto
    - a) Determinación do seu obxecto
    - *b) Deliberación
  - 3.7.- Sentenza
  - 3.8.- Recursos
- 4.- PROCESO PENAL DE MENORES
  - 4.1.- Ámbito de aplicación
  - 4.2.- Expediente de reforma
  - 4.3.- Fase de audiencia
- 5.- ESPECIALIDADES PROCESUAIS EN MATERIA DE VIOLENCIA DE XÉNERO
- 6.- OUTROS PROCESOS ESPECIAIS:
  - 6.1.- Proceso por delito privado.
  - 6.2.- Enjuiciamiento de delitos cometidos por medios ou soportes de comunicación.
  - 6.3.- Procesos contra Senadores e Deputados.

TEMA X. COOPERACION XURIDICA INTERNACIONAL EN MATERIA PENAL

- 1.- Espazo de liberdade, seguridade e xustiza
- 2.- Orde Europea de Detención e Entrega
- 3.- Proba transnacional
- 4.- Outros instrumentos de cooperación. Eurojust e Europol

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	46	102	148
Probas de tipo test	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Resolución de casos, elaboración de informes e ditames. Estudo e preparación de actividades prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Seminarios	Nos seminarios expóranse supostos prácticos que o estudante deberá analizar, reflexionar e resolver. O traballo dos estudantes nos seminarios constituirá o 20% da nota final. Resultados de aprendizaxe: Capacidade de argumentar xuridicamente; Capacidade de identificar problemas xurídico-penais e abordar a súa solución de modo multidisciplinar; Capacidade de interpretar críticamente a normativa penal e procesual penal; Capacidade de manexar a oratoria do proceso penal e redactar documentos propios do proceso penal.	20	A2 A3 A4	B2 B3 B5	C4 C5 C13 C14
Probas de tipo test	Realizarase unha proba tipo test, cuxa nota constituirá o 30% da nota final. Resultados de aprendizaxe: Capacidade de argumentar xuridicamente; Capacidade de identificar problemas xurídico-penais e abordar a súa solución de modo multidisciplinar; Capacidade de interpretar críticamente a normativa penal e procesual penal; Capacidade de manexar a oratoria do proceso penal e redactar documentos propios do proceso penal.	30	A2 A3	B2 B3	C3 C4 D2
Probas prácticas de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realizarase unha proba de carácter práctico consistente no estudo dun caso. A nota desta proba constituirá o 50% da cualificación final. Resultados de aprendizaxe: Capacidade de argumentar xuridicamente; Capacidade de identificar problemas xurídico-penais e abordar a súa solución de modo multidisciplinar; Capacidade de interpretar críticamente a normativa penal e procesual penal; Capacidade de manexar a oratoria do proceso penal e redactar documentos propios do proceso penal.	50	A2 A3 A4	B2 B3	C2 C3 C8 C10 C13 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en: 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final. 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 20% da avaliación continua. O devandito exame constará de dous partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2015/2016.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

2. Segunda oportunidade (xullo):

1. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 80% da cualificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 20% da avaliación continua. O devandito exame constará de dous partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

2. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola

Bibliografía. Fontes de información

A) BIBLIOGRAFÍA DERECHO PROCESAL PENAL:

- MORENO CATENA, V., CORTÉS DOMÍNGUEZ, V, Derecho procesal penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.
- MONTERO AROCA, J., GÓMEZ COLOMER, J. L., MONTÓN REDONDO, A., BARONA VILAR, S. , Derecho Jurisdiccional III. Proceso Penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.
- DE LA OLIVA SANTOS, A., ARAGONES MARTÍNEZ, S., HINOJOSA SEGOVIA, R MUERZA ESPARZA, J., TOMÉ GARCÍA, Derecho Procesal Penal, Cento de Estudios Ramón Areces, Madrid, 2007.
- GIMENO SENDRA, V. , Derecho procesal penal, Aranzadi, Navarra, 2012.
- ASECIO MELLADO, J. M. , Derecho procesal penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2010.
- MORENO CATENA, V. (y otros), El proceso penal. Doctrina, jurisprudencia y formularios (5 vols), Tirant lo Blanch, Valencia, 2000.
- CONDE-PUMPIDO FERREIRO, C., Comentarios a la Ley de Enjuiciamiento Criminal y otras leyes del proceso penal (6 vols), Tirant lo Blanch, Valencia, 2004.

B) BIBLIOGRAFIA DERECHO PENAL. PARTE GENERAL.

Diego-Manuel Luzón Peña, Lecciones de Derecho penal. Parte general, , Tirant lo Blanch, Valencia, , 2ª, 2012.

Santiago Mir Puig, Derecho penal, parte general, Reppertor, Barcelona, 9ª, 2011.

Enrique Orts Berenguer/José Luis González Cussac, Compendio de Derecho penal. Parte general, Tirant lo Blanch, Valencia, 3ª, 2011.

Luis Rodríguez Ramos/Gabriel Rodríguez Ramos Ladaria, Compendio de Derecho penal. Parte general, Dykinson, Madrid, 2ª, 2010.

José Cerezo Mir, Curso de Derecho penal español. Parte general, tomos II y III, Tecnos, Madrid, tomo II, 6ª, 1998, tomo III 2002.

Ignacio Berdugo Gómez de la Torre/Luis Arroyo Zapatero/Juan Carlos Ferré Olivé/Nicolás García Rivas/, Curso de Derecho penal. Parte general, Experiencia, Barcelona, 2004.

Joaquín Cuello Contreras/Borja Mapelli Caffarena, Curso de Derecho penal. Parte general, Tecnos, Madrid, 2011.

Gil Gil/Lacruz López/Melendo Pardos/Núñez Fernández, Curso de Derecho penal. Parte general, Dykinson, Madrid, , 2011.

Joaquín Cuello Contreras, Derecho penal español. Parte general, Dykinson, Madrid, 3ª, 2002.

Carlos María Landecho Velasco/Concepción Molina Blázquez, Derecho penal español. Parte general, Tecnos, Madrid, 8ª, 2010.

José Luis Díez Ripollés, Derecho penal español. Parte general en esquemas, Tirant lo Blanch, Valencia, 3ª, 2011.

Joaquín Cuello Contreras, Derecho penal español. Parte general. Volumen II. Teoría del delito (2), Dykinson, Madrid, 2009.

Manuel Cobo del Rosal/Tomás S. Vives Antón, Derecho penal, parte general, Tirant lo Blanch, Valencia, 5ª, 1999.

Francisco Muñoz Conde/Mercedes García Arán, Derecho penal, parte general, Tirant lo Blanch, Valencia, 8ª, 2010.

Miguel Polaino Navarrete, Derecho penal, parte general. Tomo II. Teoría jurídica del delito, volumen II, Bosch, Barcelona, 2000.

Lorenzo Morillas Cueva, Derecho penal, parte general. Tomo II. Volumen I. Teoría jurídica del delito, nociones generales, el delito doloso, juicio de antijuridicidad, Dykinson, Madrid, 2008.

José Luis González Cussac y otros, Derecho penal. Parte general (esquemas), Tirant lo Blanch, Valencia, 2010.

Gonzalo Quintero Olivares/Juan Carlos Carbonell Mateu/Fermín Morales Prats/Nicolás García Rivas/Fran, Esquemas de teoría jurídica del delito y de la pena, Tirant lo Blanch, Valencia, 3ª, 2010.

José Miguel Zugaldía Espinar (dir.)/Mª Rosa Moreno-Torres Herrera, Fundamentos de Derecho penal. Parte general, Tirant lo Blanch, Valencia, 2010.

Manuel Cobo del Rosal/Manuel Quintanar Díez, Instituciones de Derecho penal español. Parte general, Cesej, Madrid, 2004

Juan Bustos Ramírez/Hernán Hormazábal Malarée, Lecciones de Derecho penal. Parte general, Trotta, Madrid, 2ª, 2006.

Demetrio Crespo (coord.), Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal. Volumen II. Teoría del delito, Iustel, Madrid, 2011.

Ángel Calderón Cerezo/José Antonio Choclán Montalvo, Manual de Derecho penal. Parte general, Deusto Jurídico, Barcelona, 2005.

Carlos Suárez-Rodríguez Mira (coord.), Manual de Derecho penal. Parte general, Thomson-Civitas, Cizur Menor (Navarra), 6ª, 2011.

Mª del Carmen Gómez Rivero (coord.), Nociones fundamentales de Derecho penal. Parte general, Tecnos, Madrid, 2010.

Gonzalo Quintero Olivares/Fermín Morales Prats, Parte general del Derecho penal, Aranzadi/Thomson/Reuters, Cizur Menor (Navarra), 4ª, 2010.

Enrique Bacigalupo Zapater, Principios de Derecho penal. Parte general, Akal, Madrid, 5ª, 1998.

C) BIBLIOGRAFIA DERECHO PENAL. PARTE ESPECIAL

ARROYO ZAPATERO, Luis, Comentarios al Código Penal, Iustel, Madrid, 2007.

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo/MORALES PRATS, Fermín (coord.), Comentarios al la Parte Especial del Derecho Penal, 9ª ed., Aranzadi, Pamplona, 2011.

CARDONA TORRES, Juan, Derecho penal , parte especial, adaptado a la reforma de la Ley Orgánica 5/2010, de 22 de junio, Bosch, Barcelona, 2010.

QUERALT JIMÉNEZ, Joan Josep, Derecho Penal Español, Parte Especial, 6ª ed., Atelier, Barcelona, 2010.

COBO DEL ROSAL, Manuel (coord.), Derecho Penal Español: Parte Especial, 2ª ed., Dykinson, Madrid, 2005.

TERRADILLOS BASOCO (coord.), Derecho penal, parte especial, Iustel, Madrid, 2011.

MUÑOZ CONDE, Francisco, Derecho penal, parte especial, 18ª ed., Tirant lo Blanch, Valencia, 2010.

BOIX REIG, Javier, Derecho penal, parte especial. Vol.I. La protección penal de los intereses jurídico personales: (adpatado a las reforas de 2010 del Código penal), Iustel, Madrid, 2010.

ORTS BERENGUER (ed.), Derecho penal. Parte Especial, Tirant lo Blanch, Valencia, 2007.

MARTÍNEZ-BUJAN PÉREZ, C.Â , Derecho penal Económico y de la empresa. Parte. General , 4ª ed., Ed. Tirant lo Blanch. Valencia. 2014.

Vives Antón, T.S./ Orts Berenguer, E./ Carbonell Mateu, J. C. y otros : Derecho Penal Parte Especial (3ª Edición) Tirant lo Blanch. Valencia 2010

SERRANO GÓMEZ, Alfonso/SERRANO MAILLO, Alfonso, Derecho penal: parte especial, 16ª ed., Dykinson, Madrid, 2010.

LAMARCA PÉREZ, Carmen, Derecho penal: parte especial, 6º ed., Colex, Madrid, 2011.

GARCÍA VALDÉS, Carlos/MESTRE DELGADO, Esteban/FIGUEROA NAVARRO, Carmen, Lecciones de Derecho penal, parte especial: (adaptadoas a la docencia del plan Bolonia), Edisofer, Madrid, 2011.

SILVA SÁNCHEZ, Jesús María (dir)/RAGUÉS I VALLÉS (coord.), Lecciones de Derecho penal: Parte Especial, 3ª ed., Atelier, Barcelona, 2011.

GÓMEZ RIVERO, María del Carmen (coord.), Nociones fundamentales de Derecho penal. Parte especial, Tecnos, Madrid, 2010

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Práctica Penal I/O03M110V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Tributaria**

Materia	Práctica Tributaria			
Código	O03M110V01203			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández López, Roberto Ignacio			
Profesorado	Fernández López, Roberto Ignacio Martínez García, Mirian Siota Álvarez, Mónica Víctor Fortes, Mónica			
Correo-e	rfernandez@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	"Práctica Tributaria" é unha materia que ten por obxecto proporcionar as competencias necesarias para resolver correctamente os problemas xurídico-tributarios que se lle expoñan ao profesional da avogacía. En concreto, o alumnado deberá adquirir os coñecementos prácticos imprescindibles para a acertada aplicación dos tributos, a revisión de actos administrativos en materia tributaria e a competencia xurisdiccional nos actos tributarios da Facenda estatal, autonómica e local.			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B1	Capacidade de aprender de forma autónoma
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.
D3	Capacidade de organizar e planificar.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Resolver correctamente problemas xurídico-tributarios que se presentan na práctica profesional.	A1 A2 A3 A4 B1 B2 B5 B6 C1 C2 C3 C10 C13 D1 D2 D3
---	--

Adquirir os coñecementos prácticos necesarios para a correcta aplicación dos tributos, a revisión de actos administrativos en materia tributaria e a competencia xurisdiccional nos actos tributarios da Facenda estatal, autonómica e local.	A1 A3 B1 B5 C1 C2 C3 D2 D3
---	--

Contidos

Tema	
I. PROCEDEMENTOS DE APLICACIÓN DOS TRIBUTOS. IMPLICACIÓNS TRIBUTARIAS DOS NEGOCIOS XURÍDICOS	1. Especialidades dos procedementos administrativos en materia tributaria. Os procedementos tributarios. 2. O procedemento de xestión tributaria. A proba. 3. O procedemento de inspección tributaria. 4. O procedemento de recadación tributaria.
II. REVISIÓN DE ACTOS TRIBUTARIOS EN VÍA ADMINISTRATIVA E ECONÓMICO-ADMINISTRATIVA	1. A revisión de oficio de actos administrativos tributarios. 2. A revisión de oficio de actos administrativos tributarios previo recurso. O recurso de reposición. 3. As reclamacións económico-administrativas.
III. A XURISDICCIÓN CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVA EN MATERIA TRIBUTARIA: A COMPETENCIA XURISDICCIONAL NOS ACTOS ADMINISTRATIVOS TRIBUTARIOS DA FACENDA ESTATAL, AUTONÓMICA E LOCAL	1. Cuestión previa: as taxas xudiciais. Devengo, liquidación e impugnación. 2. O control xudicial da actividade da Administración tributaria. A facultade revisora dos órganos xurisdiccionais. 3. A competencia dos órganos da xurisdición contencioso-administrativa en materia tributaria. 4. A suspensión en vía contenciosa do acto impugnado. 5. A execución de sentenzas condenatorias da Administración tributaria. 6. A extensión dos efectos de sentenzas en materia tributaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	22	51	73
Probas de tipo test	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Utilización do método do caso en Seminarios.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos casos prácticos e exercicios expostos, co fin de conquistar unha adecuada comprensión, interpretación e aplicación do Dereito tributario.

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminarios	Nos "Seminarios" das clases presenciais propórase ao alumnado a realización de distintas actividades: resolución de casos prácticos, exposición oral dun tema ou estratexia de defensa dun cliente, etc. Para ese efecto, e como sistema de avaliación continua, valorárase especialmente a participación activa do alumnado nas devanditas actividades, o que representará o 20% da súa cualificación final.	20	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B5 B6	C1 C2 C3 C10 C13	D1 D2 D3
Probos de tipo test	A proba final, que representa o 80% da nota, constará de dúas partes: unha proba tipo test (30% da nota) e a resolución dun ou varios casos prácticos (50% da nota).	30	A2 A3	B2	C1	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Parte da proba final, que representa o 50% da nota, orientada a verificar a adquisición de destrezas e competencias polo alumnado á hora de resolver casos prácticos.	50	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B5 B6	C1 C2 C3 C10 C13	D1 D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame. Oportunamente, a comezo do cuadrimestre académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

1. Primeira oportunidade de exame (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

A) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final.
- 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final.

O citado exame final constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

B) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

2. Segunda oportunidade de exame (xullo):

A) O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 80% da cualificación final.

O exame final constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

B) O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016/2017.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica.-

- GARCÍA BERRO, F.: *Procedimientos tributarios y derechos de los contribuyentes en la nueva Ley General Tributaria*, Marcial Pons, Madrid, 2004.

- SÁNCHEZ BLÁZQUEZ, V.M. (Coordinador): *Procedimientos tributarios: teoría, cuestiones prácticas, jurisprudencia, doctrina administrativa*, Tomo I, Civitas Thomson-Reuters, Cizur Menor (última edición).

Bibliografía complementaria.-

- Gómez-Acebo Solar, R. y Fayos Cobos, C.: *Jurisprudencia Tributaria Práctica*, Ciss, Valencia (última edición).

La Ley, Madrid, 2012.

, J.M.: *Todo Transmisiones*, Ciss, Valencia (última edición).

Procedimientos tributarios : gestión, inspección, recaudación, sancionador y revisión. Comentarios, esquemas, legislación, formularios y tablas de concordancias normativas Memento práctico procedimientos tributarios Memento IRPF Memento IVA

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Laboral e de Seguridade Social**

Materia	Práctica Laboral e de Seguridade Social			
Código	O03M110V01204			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	8	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Prieto, Marta			
Profesorado	Fernández Prieto, Marta Fernández Prol, Francisca Guntiñas Fernández, Pablo Mayo Martínez, Benjamín Méndez Robleda, Roque			
Correo-e	mfprieto@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es http://faitic.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición xeral	Estudo das institucións principais do Dereito do Traballo e da Seguridade Social desde a perspectiva da problemática práctica que supón o exercicio profesional da avogacía. Na análise dos contidos, partírase dos coñecementos teóricos que os licenciados e graduados en Dereito adquiriron no seu paso polo ensino universitario, e traballarase en Seminarios principalmente coa metodoloxía do caso seguindo todo o iter procesual ata a finalización do asunto, co fin de conseguir a adquisición polos alumnos das habilidades e aptitudes esenciais no usus fori.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B1	Capacidade de aprender de forma autónoma
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B3	Capacidade de argumentar e rebater ideas, aplicando un pensamento crítico e lóxico.
B4	Capacidade de traballar de forma autónoma con iniciativa
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdicionais nacionais e internacionais.
C4	Coñecer as diferentes técnicas de composición de intereses e saber encontrar solucións a problemas mediante métodos alternativos á vía xurisdiccional.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.
D3	Capacidade de organizar e planificar.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento e comprensión das temáticas e litixios laborais e de Seguridade Social máis comúns	A2 A5 B1 D2
Destrezas no deseño de estratexias de defensa en litixios laborais e de Seguridade Social	A2 B2 B3 B4 B5 C1 C10 D1 D3
Destrezas no asesoramento en temáticas laborais e de Seguridade Social	A3 A4 B3 B6 C1 D2
Coñecemento das instancias xudiciais e extraxudiciais competentes en litixios laborais e de Seguridade Social	A2 C3 C4 C13
Habilidades de actuación ante las instancias judiciales y extrajudiciales competentes en litigios laborales y de Seguridade Social	A3 B2 B3 B4 B5 B6 C2 C3 C13 D1 D2 D3

Contidos

Tema	
Tema 1. A orde xurisdiccional social	1.1. Competencias da orde xurisdiccional social e delimitación competencial fronte a outras ordes da xurisdición. 1.2. Planta e regras de competencia funcional e territorial 1.3. Competencia xudicial internacional na orde social. 1.4. Desenvolvemento da actividade xurisdiccional. 1.5. O proceso laboral ordinario: fase preprocesual e desenvolvemento do proceso
Tema 2. Relación laboral. Contrato de traballo e modalidades de contratación	2.1. Distinción de figuras próximas. Valoración de indicios de dependencia e axenidade. 2.2. Referencia ás relacións laborais especiais. 2.3. Causas de temporalidade e fraude de lei. 2.4. Intermediación, fomento do emprego e relacións triangulares de traballo
Tema 3. Obrigas e dereitos laborais de empregador e traballador	3.1. Remuneración: confección e interpretación de nómina e liquidación. Redacción de papeleta de conciliación por reclamación de cantidade (salarios). Elaboración de demanda por reclamación de cantidade (salarios). Proceso 3.2. Tempo de traballo e descansos. Especial referencia ás vacacións. 3.3. Dereitos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral. 3.4. Clasificación profesional. 3.5. Mobilidade xeográfica e modificación substancial de condicións de traballo. Procesos 3.6. Sancións. Despedimentos (remisión ao tema 4) 3.7. Tutela dos dereitos fundamentais e liberdades públicas do traballador. 3.8. Prevención de riscos laborais. Responsabilidades por accidente de traballo ou enfermidade profesional (remisión ao tema 6).

Tema 4. Vicisitudes da relación laboral. Especial referencia a empresas en crise	<p>4.1. Suspensión</p> <p>4.2. Mobilidade xeográfica e modificación substancial de condicións de traballo (remisión ao tema 3).</p> <p>4.3. Despedimento disciplinario: Confección e interpretación de liquidación e carta de despedimento. Consignación de indemnizacións. Redacción dunha papeleta de conciliación. Proceso de despedimento disciplinario e de impugnación de sancións. Reclamación ao Estado do pagamento de salarios de tramitación en xuízos por despedimento.</p> <p>4.4. Extinción por causas obxectivas e despedimento colectivo por causas económicas, técnicas, organizativas e de produción. Confección e interpretación de liquidación e carta de despedimento. Expediente de regulación de emprego. Consignación de indemnizacións. Redacción dunha papeleta de conciliación.</p> <p>4.5. Resolución causal do contrato por vontade do traballador</p> <p>4.6. Empresas en crise: análise de sistemas de regulación de equipo. Sistemas de negociación e pacto entre representantes dos traballadores e empresarios. Empresas en concurso</p>
Tema 5. Negociación colectiva e representación. Liberdade sindical	<p>5.1. Proceso de conflito colectivo.</p> <p>5.2. Impugnación de convenios colectivos.</p> <p>5.3. Materia electoral</p> <p>5.4. Procesos en materia sindical: tutela da liberdade sindical, impugnacións relativas aos estatutos dos sindicatos e das asociacións empresariais ou á súa modificación.</p>
Tema 6. Seguridade Social	<p>6.1. Prestacións: asesoramento sobre a prestación procedente, realización de diagnóstico a longo prazo para os efectos de tomar a decisión correspondente. Redacción de escritos de reclamación previa. Procesos en materia de prestacións de Seguridade Social.</p> <p>6.2. Impugnación de actos de encadramento.</p> <p>6.3. Impugnación de altas médicas.</p> <p>6.4. Accidente de traballo ou enfermidade profesional. Recarga de prestacións e responsabilidade civil, administrativa e/ou penal.</p> <p>6.5. Melloras voluntarias.</p> <p>6.6. Aplicación dos Regulamentos comunitarios (CE) 883/2004, sobre a coordinación dos sistemas de seguridade social e 987/2009, polo que se adoptan as normas de aplicación</p>
Tema 7. Recursos e execución de sentenza	<p>7.1. O sistema de recursos. Recursos contra providencias, autos, dilixencias de ordenación e decretos. Recurso de suplicación. Recurso de casación. Casación para a unificación de doutrina. Remedios e recursos contra sentenzas firmes: audiencia ao demandado rebelde, nulidade de actuacións, erro xudicial, revisión de sentenzas, recurso de amparo.</p> <p>7.2. Execución de sentenza. Execución provisional e definitiva. Execucións monetarias con especial referencia á insolvencia empresarial e á intervención do FOGASA. Execucións con especialidades: execución de sentenzas firmes de despedimento; execución de sentenzas firmes fronte a entes públicos; execución provisional de sentenzas condenatorias en materia de Seguridade Social; execución provisional de sentenzas condenatorias recaídas noutros procesos.</p>

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	62	61	123
Probas de tipo test	1	37	38
Estudo de casos/análise de situacións	1	38	39

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminarios	Tras unha sucinta presentación teórica do tema, nos Seminarios realizaranse actividades enfocadas a analizar e resolver supostos prácticos sobre un tema específico, que permitirán afondar ou complementar os contidos de maior virtualidade práctica da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminarios	Avaliase a participación do alumno nos Seminarios así como a súa preparación, segundo as indicacións previamente fornecidas polo docente. Resultados de aprendizaxe: Coñecemento e comprensión das temáticas e litixios laborais e de Seguridade Social máis comúns; destrezas no deseño de estratexias de defensa en litixios laborais e de Seguridade Social; destrezas no asesoramento en temáticas laborais e de Seguridade Social; coñecemento das instancias xudiciais e extraxudiciais competentes en litixios laborais e de Seguridade Social; habilidades de actuación ante as instancias xudiciais e extraxudiciais competentes en litixios laborais e de Seguridade Social.	20	A2	B1	C1	D1
			A3	B2	C2	D2
			A4	B3	C3	D3
			A5	B4	C4	
				B5	C10	
				B6	C13	
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Resultados de aprendizaxe: Coñecemento e comprensión das temáticas e litixios laborais e de Seguridade Social máis comúns; coñecemento das instancias xudiciais e extraxudiciais competentes en litixios laborais e de Seguridade Social.	30	A2	B1	C3	D2
			A5		C4	
					C13	
Estudo de casos/análise de situacións	Proba en que se expón unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc. Resultados de aprendizaxe: destrezas no deseño de estratexias de defensa en litixios laborais e de Seguridade Social; destrezas no asesoramento en temáticas laborais e de Seguridade Social; habilidades de actuación ante as instancias xudiciais e extraxudiciais competentes en litixios laborais e de Seguridade Social.	50	A2	B2	C1	D1
			A3	B3	C2	D2
			A4	B4	C3	D3
				B5	C4	
				B6	C10	
					C13	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as poden optar en cada convocatoria entre dous sistemas de avaliación:

1. Sistema de avaliación continua
  2. Sistema de avaliación final
- (I) PRIMEIRA OPORTUNIDADE (MAIO)

a) Sistema de avaliación continua

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 20% da cualificación final.
- 2.- Realización dun exame, que representa o 80% da cualificación final.

O exame final constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

Para aprobar a materia, o alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de 5 como media das notas resultantes dos tres tipos de probas de avaliación [participación activa, test e caso práctico-], debendo obter unha cualificación non inferior a 3 na proba tipo test e no caso práctico. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se nalgunha das tres partes [participación activa, test e caso práctico-] obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior a 5.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico.

b) Sistema de avaliación final

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo deberá realizar un exame final para aprobar a materia. Este exame representa o 100% de a cualificación da materia e constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

O alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de cinco como nota media que resulte dos tres tipos de probas de avaliación [test, caso práctico e exposición e defensa pública do mesmo-], debendo obter unha cualificación non inferior a 3 en cada unha das partes. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se nalgunha do tres partes obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior a 5.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico.

(II) SEGUNDA OPORTUNIDADE (XUÑO/XULLO)

a) Sistema de avaliación continua

O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará na segunda oportunidade a nota que obtivo por asistencia e participación, así como, no seu caso, a da parte do exame final que aprobouse na primeira oportunidade de exame. Nestes casos, deberá realizar no exame final unicamente a parte ou partes suspensas. O exame constará de dous partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

Para aprobar a materia, o alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de 5 como media das notas resultantes dos tres tipos de probas de avaliación [participación activa, test e caso práctico-], debendo obter unha cualificación non inferior a 3 na proba tipo test e no caso práctico. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se nalgunha do tres partes [participación activa, test e caso práctico-] obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior a 5.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico.

b) Sistema de avaliación final

O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo deberá realizar un exame final para aprobar a materia. Este exame representa o 100% da cualificación da materia e constará de tres partes:

1) Un exame tipo test, que representa o 30% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 50% da cualificación final.

3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 20% da cualificación final.

O alumno/a deberá obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media que resulte dos tres tipos de probas de avaliación [test, caso práctico e exposición e defensa pública do mesmo-], debendo obter unha cualificación non inferior a 3 en cada unha das partes. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se nalgunha do tres partes obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior a 5.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

PEDRAJAS MORENO, A., **Práctica Laboral para abogados**, última edición,

FRANCIS LEFEVRE, **Memento práctico social: derecho laboral, seguridad social**, última edición,

FRANCIS LEFEVRE, **Memento práctico de seguridad social**, última edición,

Westlaw,

ALONSO OLEA, M. y CASAS BAAMONDE, Mª E., Derecho del Trabajo, última edición, Thomson Civitas

CRUZ VILLALÓN, J., Compendio de Derecho del Trabajo, última edición, Tecnos

RAMÍREZ MARTÍNEZ, J. M., SALA FRANCO, T. y otros, Curso de Derecho del Trabajo, Tirant Lo Blanch, Valencia, última edición.

SALA FRANCO, T., ALBIOL MONTESINOS, I., Derecho Sindical, Tirant Lo Blanch, Valencia, última edición.

Blanch, Valencia, última edición.

VIDA SORIA, J., MONEREO PÉREZ, J.L., MOLINA NAVARRETE, C., QUESADA SEGURA, R., Manual de Seguridad Social, Tecnos, Madrid, última edición.

Legislación laboral y de Seguridad Social, última edición, Tecnos

Legislación Laboral y de Seguridad Social, Netbiblo, última edición.

Código de la Seguridad Social, Aranzadi, Pamplona, última edición.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas Básicas**

Materia	Prácticas Externas Básicas			
Código	O03M110V01205			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Prieto, Marta			
Profesorado	Fernández Prieto, Marta			
Correo-e	mfprieto@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/masteravogacia/es http://faitic.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición xeral	Las prácticas externas constituyen una actividad de naturaleza formativa realizada por el alumnado universitario y supervisada por las universidades. Su objetivo principal en este máster es permitir que el estudiante complemente y aplique los conocimientos adquiridos en su formación académica, favoreciendo en general el desarrollo de las competencias necesarias para el ejercicio de la profesión de la abogacía.			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C5	Coñecer e saber aplicar os dereitos e deberes deontolóxicos profesionais nas relacións do avogado co cliente, as outras partes, o tribunal ou autoridade pública e entre avogados.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.
D3	Capacidade de organizar e planificar.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais	A3 B6 C1 C5
Familiarizarse co funcionamento e a problemática de institucións relacionadas co exercicio da Avogacía	A1 C2 C3 C5

Coñecer a actividade do resto de operadores xurídicos, así como de profesionais relacionados co exercicio da profesión	A2 A4 B5 C2 C3 D2
Recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como acerca dos instrumentos para a súa xestión	A1 A2 A4 B5 C1 C3 D1 D2
Desenvolver as competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado	A1 A2 A3 A4 B5 B6 C1 C2 C3 C5 D1 D2 D3

Contidos

Tema

I. Contido	O contido das prácticas axustarase en función da entidade colaboradora na que o alumno as realice -xulgados ou tribunais, fiscalías, sociedades ou despachos profesionais de avogados, empresas, departamentos xurídicos ou de recursos humanos das administracións públicas, institucións oficiais ou empresas, no ámbito nacional e internacional-. O contido concreto das mesmas establécese en os distintos Convenios de colaboración asinados coa Universidade. En todo caso, teranse en conta o Convenio de colaboración asinado co Ilustre Colexio de Avogados de Ourense, así como calquera outro Convenio de colaboración que poida asinarse para ese efecto.
II. Selección de despachos para a realización das prácticas	O Ilustre Colexio de Avogados de Ourense, facilitará os despachos necesarios para a realización das prácticas por parte de os estudantes. O Coordinador Profesional desenvolverá e coordinará os créditos ECTS correspondentes ás prácticas externas. Para iso, seleccionará os despachos, institucións ou entidades onde se realicen, así como os titores e colaboradores que as dirixan. Determinará o plan detallado, calendario e horario de prácticas e establecerá os mecanismos de control precisos para a comprobación da súa adecuada realización e aproveitamento, conforme ao establecido na Lei e no Regulamento de Acceso, así como na Memoria para a verificación do título do máster.
III. Proxecto formativo	As prácticas externas axustaranse ao disposto no proxecto formativo incluído no anexo do convenio de cooperación educativa suscrito con cada unha das institucións que vaian ofrecer prazas para realizar as prácticas. O proxecto formativo especificará os obxectivos de competencias e de actividades de cada unha das prácticas, que deberán desenvolver as competencias de aprendizaxe previstas na guía docente da materia, sen que se poidan incluír outras.
IV. Obxectivos do programa de prácticas	O programa de prácticas terá, entre outros, os seguintes obxectivos: a) Enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais. b) Familiarizarse co funcionamento e coa problemática de institucións relacionadas co exercicio da profesión de avogacía. c) Coñecer a actividade doutros operadores xurídicos e profesionais, relacionados co exercicio da súa profesión. d) Recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como sobre os instrumentos para a súa xestión. e) En xeral, desenvolver as competencias necesarias para o exercicio da profesión de avogado/a.

V. Actividades a desenvolver

As actividades consistirán, xeralmente, en:

- Acompañamento a avogados en asistencias da quenda de oficio.
- Presenza nas consultas do servizo de orientación xurídica.
- Participación en actividades colexiais
- Asistencia a todo tipo de actuacións procesuais -supervisión e redacción de documentos, seguimento de problemas xurídicos, asistencia ao trato/negociación con clientes, participación na toma e discusión de decisións, asistencia a xuízo e demais actividades que se concretarán, loxicamente, en función do tipo de institución en o que se realicen as prácticas, actividades todas elas encamiñadas todas elas a formar xuristas capaces de resolver os problemas xurídicos que se lles expoñan-. Os alumnos deberán adquirir as competencias xerais e específicas da presente materia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	135	0	135
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	15	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas externas	Realización de prácticas de tipo xurídico en institucións, organismos ou entidades colaboradoras: traballo en sedes xudiciais, traballo en institucións oficiais e empresas, traballo en despachos de avogados, traballo en colexio de avogados en seminarios con método do caso -simulación de litixios nas diversas ordes xurisdiccionais-.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Probas	Descrición
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa elaboración do informe e da memoria, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas externas	O titor/a de a entidade externa avaliará as competencias concretas que a/o estudante debe adquirir, valorando especialmente o desenvolvemento das competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado. Para superar a materia, o estudante deberá obter unha cualificación superior a 5 e cumprir os demais requisitos sinalados no art. 15 do Regulamento de prácticas externas do máster. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, véxase outros comentarios e segunda convocatoria. Resultados de aprendizaxe: enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais; familiarizarse co funcionamento e a problemática de institucións relacionadas co exercicio da Avogacía; coñecer a actividade do resto de operadores xurídicos, así como de profesionais relacionados co exercicio da profesión; recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como acerca dos instrumentos para a súa xestión; desenvolver as competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado.	85	A1 B5 C1 D1 A2 B6 C2 D2 A3 C3 D3 A4 C5

Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	O titor/a académico elaborará un informe de valoración final no cal determinará a cualificación final, unha vez supervisadas a memoria final entregada polo/a estudante, o informe do titor/a profesional e o informe do/a estudante. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, véxase outros comentarios e segunda convocatoria. Resultados de aprendizaxe: enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais; familiarizarse co funcionamento e a problemática de institucións relacionadas co exercicio da Avogacía; coñecer a actividade do resto de operadores xurídicos, así como de profesionais relacionados co exercicio da profesión; recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como acerca dos instrumentos para a súa xestión; desenvolver as competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado.	15	A1 A4	D1 D2 D3
--	--	----	----------	----------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

De acordo co art. 15 do Regulamento de prácticas externas do Máster universitario en Avogacía da Facultade de dereito:

1. A avaliación das prácticas será levada a cabo polo titor/a académico asignado a cada estudante.
  2. Para poder ser avaliado positivamente é necesario:
    - a) Non faltar máis dun 10 % das horas que conforman a práctica. No caso de que as faltas sexan xustificadas e superen a porcentaxe anterior, a CAM decidirá se o/a estudante pode ser avaliado positivamente. O titor/a da entidade externa poñerá en coñecemento do coordinador/a profesional as faltas de asistencia xustificadas e inxustificadas do alumno/a ás prácticas externas para os efectos oportunos.
    - b) Que a cualificación global que figure no informe de seguimento emitido polo titor/a da entidade externa sexa igual ou superior a cinco puntos sobre dez (anexo III, informe do titor/a da entidade externa). O titor/a da entidade externa avaliará as competencias concretas que a/o estudante debe adquirir segundo a guía docente, valorando especialmente o desenvolvemento das competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado, ítem do anexo III no que se representan as demais competencias.
    - c) Entregarlle o seu informe de prácticas ao titor/a académico no prazo dos sete días hábiles contados dende o día en que conclúen as prácticas. Este informe de prácticas estará constituído por un informe do propio alumno/a sobre a avaliación das prácticas e das suxestións de mellora (anexo IV, informe do estudante) e pola memoria final das prácticas externas do/a estudante, que como mínimo conterá a seguinte información:
      - Datos persoais do/a estudante.
      - Nomes do titor/a académico e do departamento da Universidade de Vigo ao que pertence.
      - Nome e cargo do titor/a na empresa.
      - Nome e localización da empresa ou entidade onde realizou as prácticas.
      - Breve descrición da empresa, do sector ao que pertence e das súas liñas de traballo principais.
      - Descrición concreta e detallada das tarefas, dos traballos desenvolvidos e dos departamentos da empresa ou entidade aos que estivo asignado.
      - Valoración das tarefas desenvolvidas cos coñecementos e coas competencias adquiridas en relación cos estudos universitarios cursados.
      - Relación dos problemas técnicos presentados e o procedemento seguido para resolvelos.
      - Identificación das achegas que, en materia de aprendizaxe, supuxeron as prácticas.
      - Breve descrición das incidencias xurdidas ao longo das prácticas que lle foron comunicadas ao titor/a académico, así como as solucións adoptadas.
      - Avaliación das practicas e das suxestións de mellora segundo o anexo IV «Informe do estudante».
      - Outros documentos esixidos polos programas de prácticas internacionais.
  3. O titor/a académico elaborará un informe de valoración final (anexo V, informe do titor/a académico) no cal determinará a cualificación final, con base nas especificacións da guía docente da materia, e unha vez supervisadas a memoria final entregada polo/a estudante, o informe do titor/a profesional e o informe do/a estudante.
Se a cualificación obtida no informe de seguimento do titor/a da entidade colaboradora é igual ou superior a cinco, a avaliación do devandito titor/a representará o 85% da cualificación global da materia e a do titor/a académico o 15% restante. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, será necesario que o/a estudante obteña a cualificación do sobresaínte en ambas as dúas avaliacións. No caso de que o/a estudante non reúna algún dos tres requisitos enumerados nas letras a), b) e c) do apartado 2 deste artigo, recibirá a cualificación de «Suspenso».
  4. Unha vez finalizado o proceso de avaliación, o titor/a académico porá en coñecemento dos coordinadores das materias a cualificación final e asinará e entregará na secretaría do centro os certificados de prácticas en empresas (certificado acreditativo de realización de prácticas académicas externas, anexo VI). Os certificados incorporaranse ao expediente de cada estudante
- SEGUNDA CONVOCATORIA: Aplicarase igualmente o art. 15 do Regulamento de prácticas externas do Máster universitario en Avogacía da Facultade de dereito.
- As datas de entrega dos informes do titor externo e do estudante e da memoria de prácticas das diferentes convocatorias fixarase de acordo co art. 15 do Regulamento, en función da data de remate das prácticas prevista no cronograma da

materia aprobado pola comisión académica para o presente curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Recoméndase ter sempre presentes os contidos do Regulamento de prácticas externas do Máster universitario en Avogacía da Facultade de dereito http://webs.uvigo.es/masteravogacia/docs/normativa/regulamento_practicas_externas_master_avogacia.pdf e formularios

Recomendacións
